© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

MILLIY MA'NAVIY TIKLANISH SHAROITIDA NAQSHBANDIYA TARIQATINING MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARI VA JAMIYAT HAYOTIDAGI AHAMIYATI

Jumayeva Munojot Husenovna
Osiyo xalqaro universiteti pedagogika magistratura mutaxasisligi bo'yicha II -bosqich magistranti
Telefon:+998936532662
E-mail: munojotjumayeva@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisda Naqshbandiya tariqatining shakllanish tarixi, nazariy asoslari, ma'naviy-axloqiy qadriyatlari hamda ularning zamonaviy jamiyat hayotidagi ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Xususan, Bahouddin Naqshband ta'limotining inson ma'naviy kamoloti, axloqiy poklanish, halol mehnat, kamtarlik, sabr-toqat, mas'uliyat va jamiyat bilan uzviy aloqadorlikni ta'minlashdagi o'rni yoritiladi. Shuningdek, Naqshbandiya tariqatining milliy ma'naviy tiklanish jarayonlari, yosh avlod tarbiyasi va ijtimoiy-ma'rifiy faoliyat bilan bog'liq jihatlari ochib beriladi. Tadqiqotda tariqatning tarixiy meros sifatidagi ahamiyati bilan bir qatorda, uning umuminsoniy qadriyatlar tizimiga qo'shgan hissasiga ham e'tibor qaratiladi.

Аннотация: В данной тезисной работе проводится научно-теоретический анализ истории формирования тариката Накшбандия, его теоретических основ, духовно-нравственных ценностей, а также их значения в жизни современного общества. В частности, освещается роль учения Бахауддина Накшбанда в обеспечении духовного совершенствования личности, нравственного очищения, добросовестного труда, скромности, терпения, ответственности и неразрывной связи человека с обществом. Кроме того, раскрываются аспекты тариката Накшбандия, связанные с процессами национального духовного возрождения, воспитанием молодого поколения и общественно-просветительской деятельностью. В исследовании наряду со значением тариката как исторического наследия особое внимание уделяется его вкладу в систему общечеловеческих ценностей.

Annotation: This thesis provides a scientific and theoretical analysis of the history of the formation of the Naqshbandi Sufi order, its theoretical foundations, spiritual and moral values, as well as their significance in contemporary society. In particular, it highlights the role of Bahauddin Naqshband's teachings in promoting individual spiritual development, moral purification, honest labor, humility, patience, responsibility, and a strong connection between individuals and society. Furthermore, the thesis explores aspects of the Naqshbandi order related to national spiritual revival, the upbringing of younger generations, and social and educational activities. Alongside examining the significance of the order as a historical heritage, the study also focuses on its contribution to the system of universal human values.

Kalit so'zlar: Naqshbandiya, Bahouddin Naqshband, tasavvuf, ma'naviy tiklanish, milliy qadriyatlar, ruhiy kamolot, axloqiy tarbiya, halol mehnat, komil inson, ma'naviy meros, yoshlar tarbiyasi.

Bugungi globallashuv va axborot almashinuvi jadallashgan davrda jamiyatning ma'naviy barqarorligini ta'minlash, tarixiy xotirani mustahkamlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirish muhim ijtimoiy vazifalardan biri hisoblanadi. Zamonaviy taraqqiyot jarayonida iqtisodiy va texnologik yutuqlar bilan bir qatorda, insonning ma'naviy dunyosi, axloqiy qarashlari va ijtimoiy mas'uliyatini rivojlantirish ham alohida ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan,

© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

xalqimizning ko‘p asrlik ma’naviy merosini ilmiy asosda o‘rganish, uning bugungi jamiyat hayotidagi tarbiyaviy imkoniyatlarini aniqlash dolzarb masalalardan biridir.

O‘zbek xalqining tarixiy-ma’naviy merosida tasavvuf ta’limoti va uning tarkibida shakllangan Naqshbandiya tariqati alohida o‘rin tutadi. Mazkur tariqat Markaziy Osiyo, xususan, Movarounnahr hududida shakllanib, keyinchalik keng geografik hududlarga tarqalgan. Uning asosiy xususiyati insonning ichki dunyosini takomillashtirish bilan birga, kundalik hayot, mehnat va jamiyatdan uzilmagan holda ma’naviy kamolotga intilishni targ‘ib etishida namoyon bo‘ladi. Naqshbandiya ta’limotida ruhiy poklanish, halollik, kamtarlik, sabr, qanoat, mehr-oqibat va insonlarga yaxshilik qilish kabi fazilatlar muhim o‘rin egallaydi.

Naqshbandiya tariqatining tarixiy taraqqiyotini o‘rganish nafaqat diniy-ma’rifiy jarayonlarni, balki Markaziy Osiyo xalqlarining madaniy, ijtimoiy va axloqiy hayotini anglashga ham xizmat qiladi. Shu sababli mazkur merosni faqat tarixiy hodisa sifatida emas, balki inson va jamiyat munosabatlarini tartibga soluvchi ma’naviy-axloqiy qarashlar tizimi sifatida ham tadqiq etish zarur.

Naqshbandiya tariqatining tarixiy shakllanishi va ma’naviy asoslari

Tasavvuf islom madaniyati tarixida insonning botiniy olamini tarbiyalash, nafsni nazorat qilish, qalbni poklash va ma’naviy kamolotga erishish masalalariga e’tibor qaratgan yo‘nalishlardan biridir. Uning rivojlanishi davomida turli tariqatlar shakllanib, har biri o‘ziga xos ruhiy tarbiya usullari, ustoz-shogird an’analari va axloqiy tamoyillarini yuzaga keltirgan. Ana shunday tariqatlardan biri Naqshbandiya bo‘lib, uning shakllanishi Xoja Bahouddin Naqshband nomi bilan chambarchas bog‘liq.

Bahouddin Naqshband 1318-yilda Buxoro yaqinidagi Qasri Hinduvon qishlog‘ida tavallud topgan. U zotning hayoti va faoliyati Movarounnahr tasavvufiy muhitining muhim bosqichi bilan bog‘liqdir. Naqshbandiya an’analarida uning ta’limoti avvalgi xojagonlik ruhiy merosi bilan uzviy aloqada talqin qilinadi. Shu jihatdan tariqatning shakllanishini faqat bir shaxs faoliyati bilan cheklab qo‘ymasdan, undan avvalgi ma’naviy maktablar, ustozlar silsilasi va tarixiy sharoit bilan bog‘liq holda o‘rganish lozim. Hamid Algar tadqiqotida ham Naqshbandiya tarixini uning ruhiy silsilasi, asosiy amaliyotlari va tarixiy taraqqiyoti bilan bog‘liq holda tahlil qilgan. (1)

Naqshbandiya ta’limotining o‘ziga xos jihatlaridan biri — insonning ma’naviy kamolotini kundalik hayotdan ajratmaslikdir. Bu yondashuv tasavvufiy tarbiyaning jamiyat bilan aloqadorligini kuchaytirgan. Tariqatda insonning faqat ibodat bilan mashg‘ul bo‘lishi emas, balki halol mehnat qilishi, oilasi va jamiyat oldidagi vazifalarini bajarishi, odamlarga foyda keltirishi ham muhim ma’naviy mezon sifatida qaraladi.

Naqshbandiya ta’limotining mazmunini ifodalovchi mashhur hikmatlardan biri “Dil ba yoru, dast ba kor” tamoyilidir. Ushbu ibora mazmunan “Ko‘ngil Yorda, qo‘l ishda” degan ma’noni anglatadi. Mazkur tamoyilda insonning qalban ezgulik va ilohiy muhabbatga yo‘nalgan holda, amaliy hayotda mehnat qilishi, jamiyat uchun foydali faoliyat bilan shug‘ullanishi ifodalangan. Bunda ruhiy hayot va dunyoviy faoliyat bir-biriga zid qo‘yilmaydi, aksincha, ular o‘zaro uyg‘unlikda talqin etiladi.

Bu tamoyilning tarbiyaviy ahamiyati shundaki, u insonni faqat niyat va orzu bilan cheklanib qolmasdan, ezgu maqsadlarini amaliy faoliyat orqali ro‘yobga chiqarishga undaydi. Boshqacha aytganda, ma’naviyat insonning kundalik xatti-harakatlarida, kasbiy faoliyatida, muomala madaniyatida va jamiyat oldidagi mas’uliyatida namoyon bo‘lishi kerak.

Naqshbandiya tariqatining yana bir muhim xususiyati — zikr, hushyorlik va ichki nazorat masalalariga berilgan e’tibordir. Xususan, xufya zikr an’anasi tariqatning o‘ziga xos amaliy jihatlaridan biri sifatida tavsiflanadi. Bunda zikrning inson qalbi va ruhiy dunyosiga ta’siri, uning ichki intizomini mustahkamlashdagi o‘rni muhim hisoblanadi. Biroq bu jihatni faqat marosim yoki ibodat shakli sifatida emas, balki insonning o‘z xatti-harakatlari, niyatlari va axloqiy holatini nazorat qilishga yo‘naltirilgan ruhiy tarbiya usuli sifatida ham anglash mumkin.

© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

Naqshbandiya ta’limotida shariatga sodiqlik, axloqiy poklik va ruhiy tarbiya o‘zaro bog‘liq holda talqin qilinadi. Insonning ma’naviy yuksalishi tashqi xulq-atvor va ichki dunyo uyg‘unligiga asoslanishi lozimligi ta’kidlanadi. Shu sababli tariqatda kamtarlik, rostgo‘ylik, va’daga vafo, halol rizq topish, boshqalarning haq-huquqiga rioya qilish kabi fazilatlar muhim o‘rin tutadi.

Naqshbandiya tariqatining axloqiy qadriyatlari va tarbiyaviy mazmuni

Naqshbandiya tariqatining ma’naviy-axloqiy tizimini tahlil qilishda uning inson shaxsini tarbiyalashga qaratilgan tamoyillarini alohida o‘rganish muhimdir. Chunki tariqatning tarixiy ahamiyati bilan bir qatorda, uning axloqiy qarashlari ham ko‘p asrlar davomida musulmon jamiyatlarining ma’naviy hayotiga ta’sir ko‘rsatgan.

Birinchidan, Naqshbandiya ta’limotida halollik asosiy axloqiy mezonlardan biri hisoblanadi. Halollik insonning nafaqat moddiy faoliyatida, balki fikrlashi, muomalasi va munosabatlarida ham namoyon bo‘lishi lozim. Halol mehnat orqali rizq topish, birovning haqiga xiyonat qilmaslik, o‘z vazifasiga mas’uliyat bilan yondashish insonning ma’naviy yetukligini belgilovchi jihatlar sifatida talqin qilinadi.

Ikkinchidan, tariqatda kamtarlik va tavoze fazilatlariga katta e’tibor qaratiladi. Kamtarlik insonning o‘zini boshqalardan ustun qo‘ymasligi, bilim va tajribasidan qat’i nazar, odamlarga hurmat bilan munosabatda bo‘lishi, o‘z kamchiliklarini anglay olishi bilan bog‘liq. Mazkur fazilat bugungi jamiyatda ham shaxslararo munosabatlarni sog‘lomlashtirish, o‘zaro hurmat va bag‘rikenglik muhitini shakllantirish uchun muhim tarbiyaviy ahamiyatga ega.

Uchinchidan, sabr va qanoat insonning ma’naviy barqarorligini ta’minlovchi fazilatlar sifatida namoyon bo‘ladi. Sabr qiyinchiliklarga bardosh berish, hissiyotlarni boshqarish, muammolarni oqilona hal etish qobiliyatini shakllantiradi. Qanoat esa insonni haddan tashqari moddiy manfaat ortidan quvishdan tiyib, mavjud imkoniyatlarni qadrlashga undaydi. Bu qadriyatlar yosh avlodda mas’uliyat, iroda va hayotiy maqsadga sodiqlikni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

To‘rtinchidan, Naqshbandiya ta’limotida insonlarga xizmat qilish, mehr-oqibat va ijtimoiy mas’uliyat masalalari alohida ahamiyatga ega. Ma’naviy kamolot faqat shaxsiy ruhiy tajriba bilan chegaralanmasligi, balki insonning atrofdagilarga munosabatida ham namoyon bo‘lishi kerak. Bunday yondashuv shaxsning jamiyat oldidagi burchini anglashiga, boshqalarning dardi va ehtiyojlariga befarq bo‘lmasligiga xizmat qiladi.

Beshinchidan, o‘z-o‘zini tarbiyalash va ichki nazorat tariqatning muhim tarbiyaviy yo‘nalishlaridan biridir. Inson o‘z xatti-harakatlarini tahlil qilishi, xatolarini tan olishi, salbiy odatlarini bartaraf etishga intilishi orqali ma’naviy jihatdan rivojlanadi. Bu jarayon zamonaviy pedagogikada ham o‘zini o‘zi tarbiyalash, refleksiya va shaxsiy mas’uliyat tushunchalari bilan mazmunan yaqin jihatlarga ega.

Shu o‘rinda ta’kidlash lozimki, tarixiy tasavvufiy tamoyillarni zamonaviy pedagogik tushunchalar bilan aynan bir xil deb hisoblash to‘g‘ri emas. Biroq ularning ayrim mazmuniy jihatlarini qiyosiy tahlil qilish orqali ma’naviy tarbiya jarayonida foydalanish mumkin bo‘lgan umumiy xususiyatlarni aniqlash mumkin. Jumladan, halollik mehnat tarbiyasi bilan, kamtarlik muomala madaniyati bilan, sabr irodaviy tarbiya bilan, o‘zini nazorat qilish esa shaxsiy mas’uliyat bilan uzviy bog‘liqdir.

Naqshbandiya qadriyatlarining milliy ma’naviy tiklanishdagi o‘rni

Milliy ma’naviy tiklanish tarixiy xotirani tiklash, milliy o‘zlikni anglash, ajdodlar merosini o‘rganish va jamiyatda ma’naviy qadriyatlarni mustahkamlash jarayonlari bilan chambarchas bog‘liq. Bunday sharoitda Naqshbandiya tariqatining merosini o‘rganish xalqimizning tarixiy-ma’naviy taraqqiyotini chuqurroq anglash imkonini beradi.

Naqshbandiya tariqati Buxoro va Movarounnahr ma’naviy muhitida shakllanganligi sababli, u mintaqaning tarixiy-madaniy xotirasi bilan bevosita bog‘liqdir. Bahouddin Naqshband nomi nafaqat

© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

tasavvuf tarixida, balki Buxoroning ma’naviy va madaniy qiyofasida ham muhim o‘rin egallaydi. Uning merosini o‘rganish orqali yosh avlodda tarixiy merosga hurmat, ajdodlar faoliyatiga qiziqish va milliy o‘zlikni anglash tuyg‘ularini rivojlantirish mumkin.

Naqshbandiya qadriyatlarining milliy ma’naviy tiklanishdagi ahamiyati, avvalo, ularning insonparvarlik mazmunida namoyon bo‘ladi. Inson qadrini ulug‘lash, halol mehnatni qadrlash, jamiyatga foyda keltirish, o‘zaro hurmat va mehr-oqibatni mustahkamlash kabi g‘oyalar milliy va umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg‘unlashadi.

Biroq Naqshbandiya merosini zamonaviy jamiyatga tatbiq etishda tarixiy sharoit va bugungi ijtimoiy ehtiyojlar o‘rtasidagi farqlarni hisobga olish zarur. Tarixiy tariqat amaliyotlarini bugungi hayotga aynan ko‘chirish emas, balki uning insonparvarlik, axloqiy poklik va ijtimoiy mas’uliyatga oid mazmunini ilmiy asosda anglash muhimdir. Bu yondashuv tarixiy merosni biryoqlama talqin qilishning oldini oladi hamda undan tarbiyaviy maqsadlarda oqilona foydalanish imkonini yaratadi.

Naqshbandiya merosining bugungi ma’naviy hayotdagi o‘rni haqida olib borilayotgan ilmiy izlanishlarda ham tariqatning tarixiy asoslari, asosiy tamoyillari va zamonaviy ahamiyatiga e’tibor qaratilmoqda. Jumladan, Bahouddin Naqshband ilmiy-tadqiqot markazi tomonidan e’lon qilingan tadqiqotlarda uning tasavvufiy ta’limoti, ma’naviy merosi va bugungi jamiyatdagi ahamiyati yoritilgan. (2)

Yoshlar tarbiyasida Naqshbandiya ta’limotining pedagogik imkoniyatlari

Bugungi ta’lim-tarbiya jarayonida yoshlarning nafaqat bilim darajasini, balki ma’naviy dunyosi, axloqiy qarashlari va ijtimoiy mas’uliyatini rivojlantirish ham muhim vazifa hisoblanadi. Shu nuqtayi nazardan, Naqshbandiya ta’limotidagi ayrim axloqiy tamoyillarni yoshlar tarbiyasi bilan bog‘liq holda o‘rganish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Birinchi navbatda, “Dil ba yoru, dast ba kor” tamoyili yoshlarni bilim olish va mehnat faoliyatida faol bo‘lishga undovchi ma’naviy g‘oya sifatida talqin qilinishi mumkin. Ushbu tamoyilning tarbiyaviy mazmuni insonning ezgu niyatlarini amaliy harakatlar bilan mustahkamlash zarurligini ko‘rsatadi.

Talaba-yoshlar misolida bu bilim olishga mas’uliyat bilan yondashish, o‘z kasbini puxta egallash, mehnatsevarlik va jamiyatga foydali bo‘lish intilishi orqali namoyon bo‘ladi.

Ikkinchidan, halollik tamoyili ta’lim jarayonida akademik halollik, o‘zlashtirilgan bilimni mustaqil egallash, plagiatga yo‘l qo‘ymaslik, o‘z mehnati natijasiga mas’uliyat bilan qarash kabi masalalar bilan mazmunan bog‘lanadi. Bu yerda tarixiy ma’naviy qadriyat zamonaviy ta’lim muhitidagi axloqiy talablar bilan uyg‘unlashadi.

Uchinchidan, kamtarlik va hurmat tamoyillari ta’lim muassasalarida sog‘lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirishga xizmat qilishi mumkin. O‘qituvchi va talaba, ota-ona va farzand, rahbar va xodim o‘rtasidagi munosabatlarda o‘zaro hurmat, tinglay bilish, fikrlar xilma-xilligiga bag‘rikeng munosabatda bo‘lish muhim ahamiyat kasb etadi.

To‘rtinchidan, o‘zini o‘zi tarbiyalash va ichki nazorat tamoyillari yoshlarning mustaqil qaror qabul qilish, vaqtni to‘g‘ri taqsimlash, o‘z xatti-harakatlarini baholash va salbiy odatlardan tiyilish ko‘nikmalarini rivojlantirish bilan bog‘liq. Bu esa yoshlarning shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Naqshbandiya qadriyatlarini ta’lim jarayoniga kiritishda ilmiylik, tarixiy xolislik va diniy bag‘rikenglik tamoyillariga amal qilish lozim. Mazkur merosni o‘rganish diniy targ‘ibot shaklida emas, balki tarixiy, falsafiy, madaniy va axloqiy merosni ilmiy tahlil qilish asosida tashkil etilishi maqsadga muvofiq. Bunday yondashuv talabalarda mustaqil fikrlash, tarixiy manbalarni tahlil qilish va ma’naviy qadriyatlarning ijtimoiy mazmunini anglash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Naqshbandiya ta’limotining zamonaviy jamiyat hayotidagi ijtimoiy ahamiyati

Naqshbandiya tariqatining ijtimoiy ahamiyati uning inson va jamiyat munosabatlariga oid qarashlarida yaqqol namoyon bo‘ladi. Tariqatning ma’naviy tamoyillari insonni jamiyatdan ajratishga

© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

emas, balki uning ijtimoiy hayotdagi ishtirokini axloqiy mas'uliyat bilan uyg'unlashtirishga yo'naltirilgan.

Xususan, "xilvat dar anjuman" tamoyili mazmunan insonning odamlar orasida bo'lgan holda ham ichki ruhiy hushyorlikni saqlashi bilan bog'liq. Ushbu qarash insonning ijtimoiy faoliyati va ma'naviy dunyosi o'rtasidagi munosabatni anglashda muhim nazariy ahamiyatga ega. Bunda inson jamiyatda faol ishtirok etishi, biroq o'z axloqiy mezonlarini yo'qotmasligi lozimligi ta'kidlanadi.

Mazkur yondashuv zamonaviy jamiyatda kasbiy mas'uliyat, jamoaviy hamkorlik, ijtimoiy faollik va shaxsiy qadriyatlar uyg'unligini tahlil qilish uchun muayyan nazariy asos bo'la oladi. Hamid Algar Naqshbandiya tarixini o'rganishda tariqatning asosiy amaliyotlari va uning turli davrlardagi ijtimoiy-tarixiy ahamiyatini alohida ko'rib chiqadi. (3)

Naqshbandiya ta'limotining yana bir muhim jihati — ma'naviy kamolotning kundalik faoliyat bilan bog'liqligidir. Insonning jamiyatdagi o'rni uning faqat e'tiqodi yoki ichki kechinmalari bilan emas, balki amaliy xatti-harakatlari, mehnati, odamlarga munosabati va mas'uliyati bilan ham belgilanadi. Bu esa bugungi kunda fuqarolik mas'uliyati, ijtimoiy birdamlik va sog'lom ma'naviy muhitni shakllantirish masalalari bilan hamohangdir.

Shu bilan birga, Naqshbandiya merosining ijtimoiy ahamiyatini baholashda uning tarixiy ta'siri va zamonaviy qo'llanish imkoniyatlarini farqlash zarur. Tariqatning ayrim tamoyillari bugungi jamiyatda bevosita ijtimoiy dastur yoki boshqaruv modeli sifatida emas, balki axloqiy tarbiya va ma'naviy tafakkur manbasi sifatida ahamiyat kasb etadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, Naqshbandiya tariqati xalqimizning tarixiy-ma'naviy merosida muhim o'rin egallagan tasavvufiy ta'limotlardan biridir. Uning shakllanishi va taraqqiyoti Markaziy Osiyo ma'naviy muhiti bilan chambarchas bog'liq bo'lib, Bahouddin Naqshband faoliyati orqali o'ziga xos nazariy va amaliy mazmun kasb etgan.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, Naqshbandiya ta'limotining asosiy ma'naviy-axloqiy qadriyatlari insonning ichki pokligi, halol mehnati, kamtarligi, sabr-toqati, o'zini o'zi nazorat qilishi va jamiyatga foyda keltirishga intilishi bilan belgilanadi. "Dil ba yoru, dast ba kor" tamoyili esa ruhiy kamolot va amaliy faoliyatning o'zaro uyg'unligini ifodalovchi muhim g'oya sifatida namoyon bo'ladi.

Mazkur qadriyatlar bugungi milliy ma'naviy tiklanish jarayonida tarixiy xotirani mustahkamlash, yosh avlodni axloqiy jihatdan tarbiyalash va jamiyatda insonparvarlik muhitini rivojlantirish nuqtayi nazaridan ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Ayniqsa, ta'lim-tarbiya jarayonida halollik, mehnatsevarlik, mas'uliyat, kamtarlik va o'zini o'zi tarbiyalash kabi tamoyillarni targ'ib etish Naqshbandiya merosining tarbiyaviy imkoniyatlaridan foydalanishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, tarixiy-ma'naviy merosni zamonaviy hayotga tatbiq etishda ilmiy xolislik, tarixiy kontekst va umuminsoniy qadriyatlar mezonlariga amal qilish zarur. Naqshbandiya ta'limotini chuqur o'rganish uning nafaqat diniy-tasavvufiy, balki axloqiy, madaniy va ijtimoiy mazmunini ham ochib berishga imkon yaratadi.

Demak, Naqshbandiya tariqatining ma'naviy merosi milliy o'zlikni anglash, tarixiy qadriyatlarni asrab-avaylash va ma'naviy barkamol avlodni tarbiyalash jarayonida muhim ilmiy tadqiqot obyekti bo'lib qolmoqda. Uning axloqiy tamoyillarini zamonaviy ijtimoiy ehtiyojlar bilan bog'liq holda o'rganish esa milliy ma'naviy tiklanish jarayonlarini mazmunan boyitishga xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Algar H. The Naqshbandi Order: A Preliminary Survey of Its History and
2. Significance // Studia Islamica. – 1976. – Vol. 44. – P. 123–152.
3. Mo'minova M.H., Ochilova K. Bahouddin Naqshbandning tasavvufiy ta'limoti va uning bugungi ma'naviy hayotdagi ahamiyati // Bahouddin Naqshband ilmiy-tadqiqot markazi. – 2025.
4. 3. The Naqshbandiyya: Evolution, Spiritual Practice, And Socio-Political
5. Influence. Information Horizons: American Journal of Library and

© 2026 Arabian International Conference on Science,Technology and Innovation. All rights reserved.

6. Information Science Innovation, 2025.
7. 4. Helmi Syaifuddin, et al. The Naqshbandi Order and the Internalization
8. of Sharia Values: A Maqāṣid al-Sharī‘ah Framework in Secular
9. Turkey. Nurani: Jurnal Kajian Syari’ah dan Masyarakat, 2025.
10. 5. Markhabo Davlatovna Pardaeva. Alisher Navoiy: Integration of
11. Naqshbandi Ideas and National Values in Philosophical Heritage.
12. Oriental Journal of History, Politics and Law, 2025.
13. 6. Eshpo‘latov, A. Naqshbandiya tariqati va uning umuminsoniy
14. qadriyatdagi roli. International Journal of Recently Scientific
15. Researcher’s Theory, 2023.